

PORTUGALSKO 2012

Portugalsko je pro mne země vonící dálkou a exotikou. Vždyť tady po řadu století končil svět. Nyní zde končí Evropa, ale i to je sporné, neboť Evropská unie se rozlila i na jiné kontinenty. Toužil jsem po cestě, která mě do této vzdálené země přivede. Tužil jsem nesmírné cestovatelské výzvy, které tato malá země na Pyrenejském poloostrově nabízí. Cítil jsem výjimečnost takové cesty, proto jsme datum našeho odjezdu stanovili na výjimečný den, a to 29. únor. My, tj. David, Tonda a já, jsme se jali objevit tuto západní výspu starého světadílu.

Na konci února nás tato malebná republika přivítala přímým sluncem a letními teplotami. Lisabonské letiště je čisté, přehledné a útulné. Třebaže jsme nabyli při přistávání dojmu, že dosedneme na hlavní lisabonskou avenu (třidu, bulvár), nestalo se tak, jelikož se letiště nenachází v historickém centru města.



Lisabon nabízí mnoho turistických lákadel, my jsme však vyrazili na sever. Portugalská železnice nás zavezla do přístavního města Porto. Porto dýchá příjemnou přímořskou atmosférou, která je prosycena vůní blízkého Atlantského oceánu říznutou těžce nasládlým odérem slavného portského vína a přátelstvím místních lidí. Město se rozkládá na obou březích řeky Douro při jejím ústí do oceánu.

Tonda, jenž měl za úkol sehnat pro nás bydlení v tomto městě, se vyznamenal. Nejen že nás dokázal za večerního přitnutí správně dovést do hotelu, ale vybral tento hotel tak skvěle, že jsme s majitelem uzavřeli česko-portugalské přátelství. Od Žozého (schválně ho píšu foneticky, neboť jsme získali familiární vztah) jsme pobrali první lekce portugalštiny. Tento bodrý amigo (přítel) je typický Portugalec. Menší zavalitější postavy s usměvavými tvářemi a nezbytnou typickou čapkou na hlavě.

Vyzbrojeni základními frázemi, dobrou snídaní a nezdolným optimismem jsme vyrazili objevovat krásy a malebnosti tohoto města. Porto nabízí čtyři druhy kolejové dopravy: vlak, tím jsme přijeli, metro, tím jsme jezdili nejčastěji, tramvaje, ty nás melancholicky kolébaly nízkou rychlostí a lanovkou, která nám usnadňovala pohyb po strmém břehu. Jak je patrné z předchozí věty, vše jsme s nadšením okusili.

V portské tramvajové vozovně je zřízeno muzeum MHD. Tam jsme přečkali i naši první portugalskou přeháňku. Oproti střešovické vozovně v Praze se jedná o mnohem skromnější muzeum, přesto jsme byli u vytržení. Tolik exotických tramvajových vozů je přehlídkou bývalého umu portugalských dělníků. U každého vozu byl popis a ani nám nevadilo, že pouze v portugalštině. Portugalština je na první poslech velmi pěknou a jednoduchou řečí. Stačí, aby měl člověk klasické vzdělání, tj. základy řečtiny a latiny a dorozumí se v portugalštině, španělštině, francouzštině i italštině. Nechápu, proč se od klasického vzdělávání již upustilo.



Psát o Portugalsku a nezmínit slavné portugalské baroko? To je nemožné! Na každém rohu se vám před objektivou nastaví vyšňořená barokní stavba a pózuje tak nekonečně dlouho, dokud nezachytíte její podmanivou krásu, buď za ranního rozbřesku či poledního žáru nebo

za nachového večerního stmívání. Focení Porta v noci má také své kouzlo a podmanivý šarm. Oba městské břehy tonou v přítmi, které tu a tam protne nažloutlé světlo lampy. Jen nábreží se odívají šňůrou perel, které pableskují na temných vodách řeky Douro.



Význačná místa jsou nasvícená, jak to tak ve slušných městech bývá. Zdejší nasvícení je laděno do chladné modré běloby, která připomíná bledý svit lunny. Tonda s Davidem si dávají velkou práci s tím, aby mi vštípili základy dobrého nočního fotografování. Začíná to instrukcí o postavení stativu, přecházíme ve výuku vybrání si vhodného záběru a přes technické parametry, jako jsou clona, čas a samospoušť, se i já dostávám k tomu, abych si

zkusil zachycení noční krásy města. Při tomto stylu fotografování se zapomínáme a nesledujeme časoměřiče. Zvon z katedrály nás taktně upozorní, že se dnešní den překuluje do dne zítřejšího a nám nezbývá nic jiného, než se poohlédnout po posledním metru domů. Naštěstí se dočkáme i vůbec posledního autobusu a spokojeně usínáme ve svých postelích. Na křídlech spánku si uvědomuji, že portské noci jsou čarokrásné.

Jak jsem se již zmínil, vlny Atlantiku dorážejí s mocnou vervou na portugalské pobřeží. Dostat se z centra města k pobřeží není nelehký úkol. Vybrali jsme si autobusovou linku číslo 205, která s námi obkroužila celé Porto a svou monotónní jízdou nás téměř ukolébala k spánku.

Vlny s ohromnou silou bičují pobřeží a dávají tomuto místu romantickou tvář. Ta rozervanost místa doléhá i na mne. V malé pobřežní pevnůstce se oddávám snění, kde jako opuštěný strážce hlídám a vzdoruji samotě, vlnám, času i nečasu.



S rozervaností, zvláštním smutkem a nostalgií opouštíme našeho přítele Žozého (že by to bylo téma proslulého portugalského fada) a nasedáme na vlak směr hlavní město Lisabon. Tématem písní fado jsou: nešťastná láska, sociální nerovnost, těžká práce rybářů a dělníků, melancholie a víra v lepší budoucnost.



Lisabon, metropole Portugalska, je v něčem výjimečný. Není to turistická tramvaj č. 28, kterou si projedete turistické pamětihodnosti. Není to ani možnost koupit si kokain či marihuanu přímo na ulici od podivných týpků. Výjimečnost netkví ani v historických objektech, lanovkách, metru, výstavním areálu Expa či předlouhém mostu Vasco da Gamy. Je to opět atmosféra; historické pozadí odvážlivců, kteří se odhodlali plout na jih podél Afriky až do Indie či na západ na okraj tehdejšího placatého světa, kde mořská voda padá do pekla a tam se z ní stávají černá mračna, která táhnou zpět nad Lisabon; malebná zákoutí, kde život stále kypí ve své nejpřirozenější formě.

Výše popsané jsme vyzkoušeli a musíme dát průvodcům za pravdu, že svézt se tramvají číslo 28 je

skvělé, ale báječnější je jet tramvají č. 12. Zás tak výborné nebylo navštívit muzeum MHD, nejsou tam na turisty moc zvědaví. Zato jízda všemi lanovkami a výtahy, které neslouží jen přepravě turistů, ale jsou normálním způsobem dopravy domů obyvatel Lisabonu, je famózní a nikdo by si tyto jízdy neměl nechat ujít. Sjížděli jsme se tímto tak dokonale, že na sjetí syntetickou drogou jsme chuť neměli vůbec.

Výstavní areál Expa se nachází na východním okraji Lisabonu na nábřeží řeky Tejo. Věž Vasco da Gama se bohužel opravovala, tak jsme si museli nechat zajít chuť na pořádný výhled z budovy připomínající slavný sedmihvězdičkový hotel v Dubaji. Jízda lanovkou z jednoho konce areálu na druhý byla zajímavá tím, že jsme nepřekonali žádné převýšení, ale byli jsme lehčí o pětievrovku. S Tondou a Davidem jsme poznávali vlajky zemí, které jsme již společně navštívili, já přidával ještě země Oceánie, kde jsem před půl rokem brouzдал, ale vlajku České republiky jsme nenašli. Z praktického důvodu, ČR se světové výstavy v roce 1998 neúčastnila. Areál opět dýchal melancholickou náladou. Rušné časy výstaviště jsou nenávratně pryč.



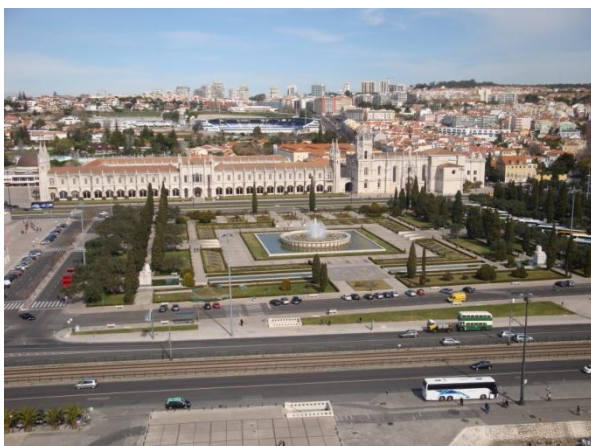
Areál opět dýchal melancholickou náladou. Rušné časy výstaviště jsou nenávratně pryč.

Pořádný výhled na město i vzdálený nejdelší most Evropy, který je v provozu od roku 1998, jsme si vychutnali z hradeb Svatojiřského hradu, který se hrdě pne nad řekou Tejo a historickým centrem Lisabonu.

Předměstím Lisabonu je i město Belém, v současnosti už přímá součást města, kam se dostanete nejen příměstským vlakem, ale také tramvají č. 15. V Belému se nachází pomník Jindřichu Mořeplavci,

portugalskému princovi, který žil na přelomu 14. a 15. věku. Přízvisko Mořeplavec získal pro svou finanční podporu mořeplavcům, třebaže sám nikdy pevnou půdu pod nohama nevyměnil za vratkou palubu námořní lodě. Na vrcholu pomníku je vyhlídková plošina, ze které jsou krásné pohledy na další dvě významné stavby v Belému: Torre de Belém a klášter svatého Jeronýma.

Torre de Belém je ona slavná bělostná věž, která se nachází na břehu řeky Tejo a hlídala vstup do Lisabonu. Jedná se vlastně o ozbrojenou pevnost. V současnosti je v ní muzeum, které můžete navštívit. Pokud vlastníte Lisboa Card, což je o hodně povedenější karta, než nechvalně slavná karta Pražana, máte vstup zdarma. Věž samotná je o mnoho nižší než nedaleký památník, přesto pohled z ní na řeku Tejo je neméně úchvatný.



V současnosti je v ní muzeum, které můžete navštívit. Pokud vlastníte Lisboa Card, což je o hodně povedenější karta, než nechvalně slavná karta Pražana, máte vstup zdarma. Věž samotná je o mnoho nižší než nedaleký památník, přesto pohled z ní na řeku Tejo je neméně úchvatný.

V Belému se nesmí vynechat perla goticko-renesančního manuelského stylu, a to impozantní klášter svatého Jeronýma, který je společně s belémskou věží zařazen na seznam památek UNESCO. V klášteře samotném je řada muzeí, včetně klenotnice. Opět mi nezbývalo, než se poklonit umu portugalských mistrů.

Všechna výše popsaná místa byla krásná, ale my jsme do Portugalska přijeli za úplně něčím jiným. Dovedla nás sem touha po konci světa. Ne, nemyslím ten předpovídaný konec světa mayským kalendářem. Myslím ten faktický konec známého světa. Nebudeme si tu romantickou myšlenku kazit faktem, že jsme již před třemi roky pobývali na druhé straně Atlantského oceánu. Pořád mě drží myšlenka, že Cabo da Roca, jak se nejzápadnější mys kontinentální Evropy jmenuje, je nejzápadnější místo nám známého světa. Zde země končí a začíná široší oceán.

Z Lisabonu se sem dostanete vlakem a autobusem, a to za necelé čtyři hodinky. Místo je obleženo turisty, hlavně motorkáři, kteří zde svou cestu Evropou začínají, nebo končí. Mysu vévodí maják, který za větrných deštivých nocí, směřuje mořeplavce od zrádných útesů a kamenný kříž, který na sobě udává zeměpisné souřadnice tohoto místa.

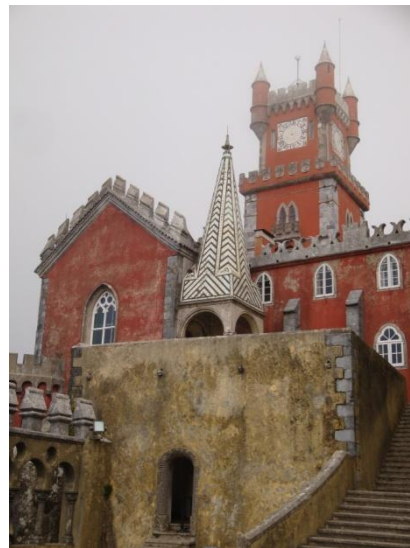


A dál na západ se už rozprostírá nekonečná spousta slané vody a sny a tužby všech romantiků, kteří se vydávají za hranice všedních dnů.



Cestou z konce světa se zastavujeme ve městě Sintře, které přes svou malost je významným centrem památek. Ať už se jedná o: Palácio Nacional de Sintra nebo Palácio Nacional da Pena či Castelo dos Mouros. Všechny zmíněné stavby jsme s Davidem navštívili. Ruiny Maurského hradu se vypínají nad městečkem, ale téměř není možné si vysoké vyhlídky užít přes přívaly hustých mračen. Zřejmě opět řádí tlaková níže nad Azorskými ostrovy.

Romanticky bizarní stavba Penského národního paláce s prohlídkou komnat a různých věžiček a zákoutí opravdu zabere hodně času. Přesto stojí za návštěvu. Kombinace červené a žluté omítky s nepřeborným množstvím cimbuří, ochozů, věží a věžiček umocňuje prapodivné kouzlo tohoto místa. Když se však z nebeských výšin sneseme zpět pod oblaky do městečka Sintry a stihneme poslední prohlídku Národního paláce v Sintře, nelitujeme. Svou vnitřní výzdobou si sice nezadá s klášterem svatého Jeronýma, ale i zde se najdou architektonické prvky, které vám vezmou dech. Ladně se tu spojuje gotický a manuelský styl se stylem maurským.



Po týdenním pobytu v Portugalsku musím napsat, že tato země na konci Evropy mě ničím nezklamala a návštěvu jsem si dokonale užil. Naučil jsem si říci v portugalštině o vše, co jsem potřeboval. Komické bylo, když se mi dostalo odpovědi, které jsem nerozuměl, a musel jsem poníženě poprosit o překlad do angličtiny. Přesto lidé ocenili mou snahu mluvit jejich řečí. Památky v Portugalsku jsou úžasné, a to doslova, neboť před některými zůstanete stát v němém úžasu. A systém kolejové dopravy, který byl jedním z cílů naší cesty, nás též nezklamal. Vlaky jezdí rychle, a to rychlostí až 180 km/h. Uvnitř vozu jsme však tuto závratnou rychlost nikterak nepocítovali. A tramvaje? Ať už nové či historické, ty ke koloritu portugalských měst patří a doufám, že městské radnice si to uvědomují a budou nadále opečovávat toto dědictví předků.

Snad pro vás nejsou tyto zážitky fádni, třebaže jsem se snažil zachytit trochu toho portugalského fada i v těchto zápiskách.